

Dokument s plenarne sjednice

B9-0355/2020 }
B9-0357/2020 }
B9-0358/2020 }
B9-0359/2020 }
B9-0360/2020 }
B9-0361/2020 } RC1

23.11.2020

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 132. stavcima 2. i 4. Poslovnika,

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:

B9-0355/2020 (GUE/NGL)

B9-0357/2020 (Verts/ALE)

B9-0358/2020 (S&D)

B9-0359/2020 (ECR)

B9-0360/2020 (Renew)

B9-0361/2020 (PPE)

o eskalaciji napetosti u Varoshi nakon nezakonitih radnji koje je poduzela
Turska i hitnoj potrebi za nastavkom pregovora
(2020/2844(RSP))

**Michael Gahler, Kris Peeters, Željana Zovko, Vangelis Meimarakis,
Lefteris Christoforou, Sandra Kalniete, Manolis Kefalogiannis, Isabel
Wiseler-Lima, Loucas Foulas, Antonio López-Istúriz White, Paulo
Rangel, Miriam Lexmann, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Milan Zver,**

RC\1219030HR.docx

PE658.421v01-00 }
PE658.423v01-00 }
PE658.424v01-00 }
PE658.425v01-00 }
PE658.426v01-00 }
PE658.421v01-00 } RC1

Adam Jarubas

u ime Kluba zastupnika PPE-a

Kati Piri, Tonino Picula, Nacho Sánchez Amor

u ime Kluba zastupnika S&D-a

Katalin Cseh, Chrysoula Zacharopoulou, Olivier Chastel, Nathalie

Loiseau, Nicolae Ștefănuță, Hilde Vautmans

u ime Kluba zastupnika Renew

Sergey Lagodinsky

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Assita Kanko, Eugen Jurzyca, Alexandr Vondra, Valdemar Tomaševski

u ime Kluba zastupnika ECR-a

Giorgos Georgiou

u ime Kluba zastupnika GUE/NGL-a **Fabio Massimo Castaldo**

Rezolucija Europskog parlamenta o eskalaciji napetosti u Varoshi nakon nezakonitih radnji koje je poduzela Turska i hitnoj potrebi za nastavkom pregovora (2020/2844(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Turskoj, osobito onu od 13. ožujka 2019. o izvješću Komisije o Turskoj za 2018.¹ i od 17. rujna 2020. o pripremi izvanrednog sastanka Europskog vijeća s naglaskom na opasnoj eskalaciji i ulozi Turske u istočnom Sredozemlju²,
- uzimajući u obzir svoju Izjavu od 14. veljače 2012. o vraćanju odsječenog dijela Famaguste njegovim zakonitim stanovnicima³,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za predstavke od 17. srpnja 2008. nakon misije za utvrđivanje činjenica u Famagustu (Cipar) održane od 25. do 28. studenog 2007. te njegovo izvješće od 21. studenog 2018. nakon misije za utvrđivanje činjenica u Famagustu (Cipar) održane 7. i 8. svibnja 2018., u kontekstu predstavke br. 733/2004 koju je u ime Pokreta izbjeglica Famaguste podnio Loizos Afxentiou,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije o razmatranjima Odbora za predstavke od 23. rujna 2008.⁴, 22. travnja 2009.⁵ i 13. veljače 2018.⁶,
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 6. listopada 2020. o politici proširenja EU-a (COM(2020)0660) i popratno izvješće o Turskoj za 2020. godinu,
- uzimajući u obzir pregovarački okvir za Tursku od 3. listopada 2005.,
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća donesene 15. i 16. listopada 2020. i prethodne relevantne zaključke Vijeća i Europskog vijeća,
- uzimajući u obzir izjavu potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Josepa Borrella od 13. listopada 2020. o najnovijim događanjima u vezi s Varoshom,
- uzimajući u obzir izjavu od 6. listopada 2020. o najnovijim događanjima u vezi s Varoshom te izjavu od 15. studenog 2020. o Varoshi, koje je u ime Europske unije dao potpredsjednik Komisije / Visoki predstavnik Europske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku,
- uzimajući u obzir zajedničku izjavu potpredsjednika Komisije / Visokog predstavnika

---

¹ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0200.

² Usvojeni tekstovi P9_TA(2020)0230.

³ SL C 249E, 30.8.2013., str. 1.

⁴ SL C 8E, 14.1.2010., str. 41.

⁵ SL C 184E, 8.7.2010., str. 12.

⁶ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2019)0114.

Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku i povjerenice Ferreira od 20. listopada 2020. o izbornom procesu u turskoj zajednici na Cipru,

- uzimajući u obzir temeljna načela međunarodnog prava i Povelju UN-a, Sporazum na visokoj razini iz 1979. između čelnika dviju zajednica te relevantne rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a o Cipru, uključujući rezolucije 550 (1984.), 789 (1992.) i 2537 (2020.),
  - uzimajući u obzir izjave predsjednika Vijeća sigurnosti UN-a od 9. listopada 2019. i 9. listopada 2020. o stanju na Cipru,
  - uzimajući u obzir izjavu glavnog tajnika UN-a nakon njegova sastanka s dvojicom čelnika u studenome 2019. u Berlinu,
  - uzimajući u obzir članak 132. stavke 2. i 4. Poslovnika,
- A. budući da je Turska država kandidatkinja i važan partner Europske unije; budući da se od Turske, kao države kandidatkinje, očekuje da poštuje najviše standarde demokracije, ljudska prava i vladavinu prava, što obuhvaća i poštovanje međunarodnih konvencija;
  - B. budući da je Turska saveznik NATO-a te bi je trebalo podsjetiti na njezinu odgovornost da preuzme konstruktivnu ulogu u smirivanju napetosti;
  - C. budući da je Turska na neuspjeli državni udar, koji je 1974. podržala grčka hunta, odgovorila invazijom na Cipar sa svojim vojnim snagama te budući da je u kolovozu 1974. napadnut i grad Famagusta koji je otad nezakonito okupiran;
  - D. budući da je dio Famaguste potom odsječen te je ostao nenaseljen i pod izravnom kontrolom turske vojske;
  - E. budući da UN smatra da je za status quo u Varoshi odgovorna Turska te da je ona stoga odgovorna i za sve napore za izmjenu njezinog statusa koji je u suprotnosti sa Sporazumom na visokoj razini iz 1979. i relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a 550 (1984.) i 789 (1992.);
  - F. budući da se u Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 550 (1984.) navodi da su neprihvatljivi pokušaji da se bilo koji dio Varoshe naseli ljudima koji nisu njezini stanovnici i poziva se da se to područje stavi pod upravu Ujedinjenih naroda te budući da se u Rezoluciji Vijeća sigurnosti UN-a 789 (1992.), u cilju provedbe Rezolucije 550 (1984.), ustraje u tome da se u znak izgradnje povjerenja Varosha prepusti svojim zakonitim stanovnicima „pod nadzorom mirovnih snaga Ujedinjenih naroda na Cipru”;
  - G. budući da bi povratak odsječenog dijela Famaguste njegovim zakonitim stanovnicima olakšao napore za sveobuhvatno rješavanje ciparskog problema;
  - H. budući da je 8. listopada 2020., nakon objave iz Ankare od 6. listopada 2020., u suradnji s trenutačnim čelnikom turske zajednice na Cipru Ersinom Tatarom, dio Varoshe djelomično proglašen „otvorenim”, čime su prekršeni prethodni sporazumi i relevantne

rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a;

- I. budući da je početkom rujna 2019. turski ministar vanjskih poslova Mevlüt Çavuşoğlu posjetio Varoshu i najavio „otvaranje” „generalnog konzulata” Turske u širem području Varoshe te budući da je početkom veljače 2020. potpredsjednik Turske Fuat Oktay posjetio Varoshu kako bi održao „sastanak na vrhu” o „pravnim, političkim i gospodarskim aspektima ponovnog otvaranja napuštenog grada Varoshe”;
- J. budući da je Turska izjavila da će jednostrano nastaviti s raznim projektima u Varoshi te prijeti pripremom tog područja za nezakonito naseljavanje;
- K. budući da turska zajednica na Cipru od 18. listopada 2020. ima novog vođu, Ersina Tatara; budući da je bivši vođa turske zajednice na Cipru Mustafa Akinci imao važnu, pozitivnu i povijesnu ulogu u promicanju mira i dijaloga između dviju zajednica na otoku;
- L. budući da su 10. studenoga 2020. tisuće ciparskih Turaka u rekordnom broju prosvjedovale na sjeveru Cipra protiv uplitanja Turske na Cipru, među ostalim u Varoshi, pri čemu su pozvali na slobodu, demokraciju i poštovanje prava ciparskih građana iz Varoshe; budući da su u prosvjedu sudjelovali glavni vođe oporbe, uključujući bivšeg vođu turske zajednice na Cipru Mustafu Akincija;
- M. budući da je posjet predsjednika Turske Recepta Tayyipa Erdoğana okupiranom području Cipra kako bi „održao piknik” u Varoshi 15. studenoga 2020. bio provokativan čin koji je izazvao ekstremne reakcije ciparskih Turaka;
- N. budući da je u svim prethodnim pregovorima, među ostalim na posljednjoj konferenciji o Cipru održanoj 2017. u Crans-Montani, Varosha bila uključena među područja koja treba vratiti pod upravu ciparskih Grka nakon sveobuhvatnog rješenja ciparskog problema u skladu s dogovorom o federaciji dviju zona i dviju zajednica;
- P. budući da se aktualni vođa ciparskih Turaka Ersin Tatar protivi sveobuhvatnom rješenju ciparskog problema koje se temelji na federaciji dviju zona i dviju zajednica, kako je predviđeno parametrima UN-a, te budući da je 15. studenoga 2020. predsjednik Erdoğan pozvao na pregovore čiji bi cilj bio stvaranje „dviju odvojenih država” na Cipru;
- Q. budući da Turska nastavlja s trenutačnim nezakonitim i jednostranim vojnim djelovanjem u istočnom Sredozemlju, koje je u suprotnosti sa suverenitetom država članica EU-a Grčke i Cipra; budući da izravna intervencija Turske u korist Azerbajdžana u kontekstu sukoba u Gorskom Karabahu nadilazi geoekonomske interese te zemlje i odražava njezin ambiciozniji geopolitički program, kao što je slučaj s djelovanjem Turske u Libiji i Siriji, te sa zabrinutošću primjećuje da je postojano i sve naglašenije udaljšavanje Turske od europskih vrijednosti i standarda dovelo do povijesno niske razine odnosa između EU-a i Turske;
- 1. osuđuje nezakonite aktivnosti Turske u Varoshi, posebno njezino djelomično

„otvaranje”; ističe da se ponovnim dovođenjem pred gotov čin potkopavaju uzajamno povjerenje i izgledi za sveobuhvatno rješenje ciparskog problema, kao i da se time pogoršava situacija na terenu, produbljuje razdijeljenost i učvršćuje trajna podjela Cipra; upozorava na to da ne bi smjelo doći do bilo kakve promjene *statusa quo* u Varoshi kojom bi se prekršile prethodno navedene rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a;

2. poziva tursku vladu da poništi tu odluku i da se suzdrži od svakog jednostranog djelovanja kojim bi se mogle povećati napetosti na otoku, u skladu s nedavnim pozivom Vijeća sigurnosti UN-a; poziva Tursku da povuče svoje snage s Cipra, da područje Varoshe prepusti njezinim zakonitim stanovnicima pod privremenom upravom UN-a u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda br. 550 (1984.) i da se suzdrži od svih mjera u okviru politike nezakonitog naseljavanja kojima se mijenja demografska ravnoteža na tom otoku; ističe da je nakon rješenja ciparskog problema potrebno provesti pravnu stečevinu EU-a na cijelome otoku;
3. čvrsto je uvjeren da se održivo rješenje sukoba može pronaći samo dijalogom, diplomacijom i pregovorima u duhu dobre volje i u skladu s međunarodnim pravom te ponovno ističe svoje uvjerenje da bi održivo rješenje ciparskog problema išlo u prilog svim zemljama u toj regiji, ponajprije Cipru, Grčkoj i Turskoj; poziva Europsko vijeće da zadrži svoje ujedinjeno stajalište o jednostranim i nezakonitim djelovanjima Turske te da usto razmotri mogućnost uvođenja ciljanih sankcija; ustraje u tome da se daljnje sankcije mogu izbjeći samo dijalogom, iskrenom suradnjom i konkretnim napretkom na terenu;
4. ističe poziv glavnog tajnika UN-a da se pregovori nastave ondje gdje su stali u Crans-Montani 2017. te naglašava da bi to trebalo učiniti na temelju zajedničke izjave dvaju vođa od 11. veljače 2014., okvira glavnog tajnika UN-a od šest točaka od 30. lipnja 2017. i pitanja usuglašanih do kraja te konferencije; žali zbog toga što su najviše instance turskih vlasti podržale dvodržavno rješenje i apelira na Tursku da se konkretno angažira u pogledu poziva glavnog tajnika UN-a;
5. ponovno ističe svoju potporu pravednom, sveobuhvatnom i održivom rješenju na temelju federacije dviju zona i dviju zajednica s jedinstvenom međunarodnom pravnom osobnošću, jedinstvenim suverenitetom i jedinstvenim državljanstvom te s političkom jednakošću među dvjema zajednicama, kako je definirano u relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, u skladu s međunarodnim pravom i pravnom stečevinom EU-a te na temelju poštovanja načela na kojima se Unija zasniva;
6. zabrinut je da se nezakonitim „otvaranjem” Varoshe nastoji izmijeniti status vlasništva nad nekretninama na tom području, čime bi se ugrozili izgledi za vraćanje Varoshe kako je propisano relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a ili u okviru sveobuhvatnog rješenja ciparskog problema; odlučno poziva Tursku da se suzdrži od nezakonitog naseljavanja Varoshe ljudima koji nisu njezini zakoniti stanovnici i od pozivanja zakonitih stanovnika da se vrate u objekte u svojem vlasništvu u uvjetima vojne okupacije;
7. naglašava da su izravni razgovori pod pokroviteljstvom UN-a u skladu s dogovorom i

dalje jedina mogućnost za postizanje rješenja kojim se otok i njegov narod ponovno objedinjuju, što će, među ostalim, dovesti do normalizacije odnosa između Cipra i Turske, boljih izgleda za razgraničenje isključivog gospodarskog pojasa između Cipra i Turske te poboljšanja odnosa između EU-a i Turske; snažno potiče na to da se što prije ponovno pokrenu pregovori o ponovnom ujedinjenju Cipra u skladu s dogovorom pod pokroviteljstvom glavnog tajnika UN-a;

8. podupire tursku i grčku zajednicu na Cipru u potrazi za mirom i stabilnošću te poziva Komisiju da odmah provede drugi godišnji akcijski program za pomoć turskoj zajednici na Cipru, čiji je cilj podupiranje projekata kojima se potiče pomirenje i poboljšavaju infrastruktura, zaštita okoliša i gospodarski razvoj; posebice poziva na kontinuiranu i pojačanu potporu civilnom društvu i u turskoj i u grčkoj zajednici na Cipru, kao i u sklopu programa pomoći EU-a i na strukturiraniji način u okviru novog višegodišnjeg financijskog okvira, naročito preko programa „Građani, jednakost, prava i vrijednosti”;
9. poziva EU i njegove države članice da preuzmu aktivniju ulogu u uspješnom zaključivanju pregovora pod okriljem UN-a, među ostalim, imenovanjem predstavnika u misiji UN-a za pružanje dobrih usluga, te da usklade svoje napore s Europskim parlamentom kako bi uvjerali Tursku da obustavi svoje nezakonite aktivnosti u Varoshi;
10. žali zbog izjava predsjednika Turske tijekom njegova posjeta Varoshi 15. studenoga 2020. u kojima su bez zadržke otkriveni „plan” Ankare za nezakonito naseljavanje odijeljenog grada i njegova potpora trajnoj podjeli Cipra;
11. poziva Tursku da se suzdrži od svih jednostranih aktivnosti, kao što je nezakonito istraživačko bušenje, koje dodatno krše suverenitet i suverena prava Republike Cipra, koje prijete ponovnim dovođenjem pred gotov čin kršeći pravo mora, koje ugrožavaju nastavak značajnih pregovora i izgleda za sveobuhvatno rješenje u skladu s dogovorom te koje ne doprinose dobrosusjedskim odnosima u toj regiji;
12. poziva misiju UN-a na Cipru da pojača napore u praćenju razvoja događaja u Varoshi;
13. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije / Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te predsjedniku, vladi i parlamentu Turske.